

Komplettering av tidigare material för identifikation av mosaiksländelarver (fam Aeshnidae)

Ulf Norling, 2019

Ett stort tack till Christophe Brochard, Nederländerna, för att få använda en del av hans bilder.

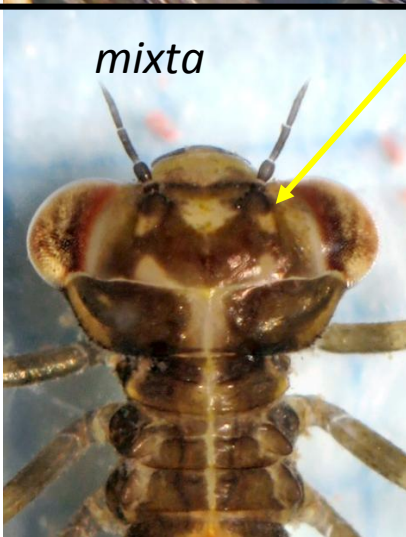
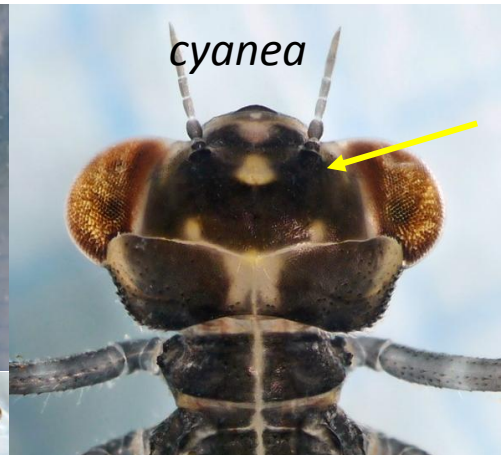
De arter som är tillagda är:

• Blågrön mosaikslända	<i>Aeshna cyanea</i>
• Vassmosaikslända	<i>Aeshna serrata</i>
• Blå kejsartrollslända	<i>Anax imperator</i>
• Mindre kejsartrollslända	<i>Anax parthenope</i>
• Vårmosaikslända	<i>Brachytron pratense</i>

Observera att innehållet är delvis preliminärt och ibland baseras på ett litet material

***Aeshna cyanea*:** Arten är särskilt vanlig i små, inte sällan undangömda vatten, där den ofta dominerar. Detta är den art i släktet som har den mest långsmala fångstmasken. Andra arter med smal mask är *mixta* och *caerulea*, som dock har ett (relativt) lite bredare huvud med mer avsmalnande nackparti hos stora larver. I likhet med dessa arter saknar smålarverna ett ljust tvärband och en ljus bakkroppsspets. Förväxling med *mixta* är mer sannolik med tanke på utbredning och biotopval. Även *A. serrata* kan påminna om *cyanea* i teckningen. Som små har både *mixta* och *cyanea* ofta en ljus fläck framtill på abdomen och på sjunde segmentet. *A. mixta* är annars, särskilt i tidigare stadier, mer enförmig, ofta jämngrå med små svarta prickar, medan *cyanea* verkar mer spräcklig. På stora exemplar är det oregelbundna epidermala pigmentet framträdande hos *cyanea* (jfr. *grandis*), men saknas hos *mixta* (se s. 7). Smålarver av *mixta* har även en tydlig ljus fläck precis vid antennbasen, som saknas eller är otydlig hos *cyanea* (skillnaden gäller ej för helt nykläckta eller större larver!). De allra första 2-3 stadierna har ett ljusare tionde abdominalsegment än *mixta* och även allmänt större ljusare ytor (se s. 8).

Aeshna serrata: Denna art påminner om *grandis* och *viridis* som helt nykläckta, och är rent morfologiskt mycket lik dessa. Bakkroppsteckningen är "mjuk" där det spräckliga epidermala pigmentet (se s. 7) saknas eller är mindre framträdande än hos *grandis*. Små larver har ett tvärband framtill på abdomen, men mindre tydligt. Särskilt inte helt vuxna larver kan ha en bakkroppsteckning som påminner om en mjuktecknad *cyanea*.

***Anax imperator*:** Karakteristiskt för detta släkte är den långsträckt, nästan spetsiga huvudformen, som dock saknas hos nykläckta larver, och avtar i sista larvstadiet. Teckning och färg varierar, och de har en tvärbandad juvenilteckning. *Anax*-arterna övervintrar inte som ägg, så dessa kläcks sent på säsongen.

***Anax parthenope*:** Dessa larver är mycket lika *imperator*, och skiljs på hanens övre analbihang och honans anlag till äggläggare i sista larvstadiet. Jag har aldrig sett dem.

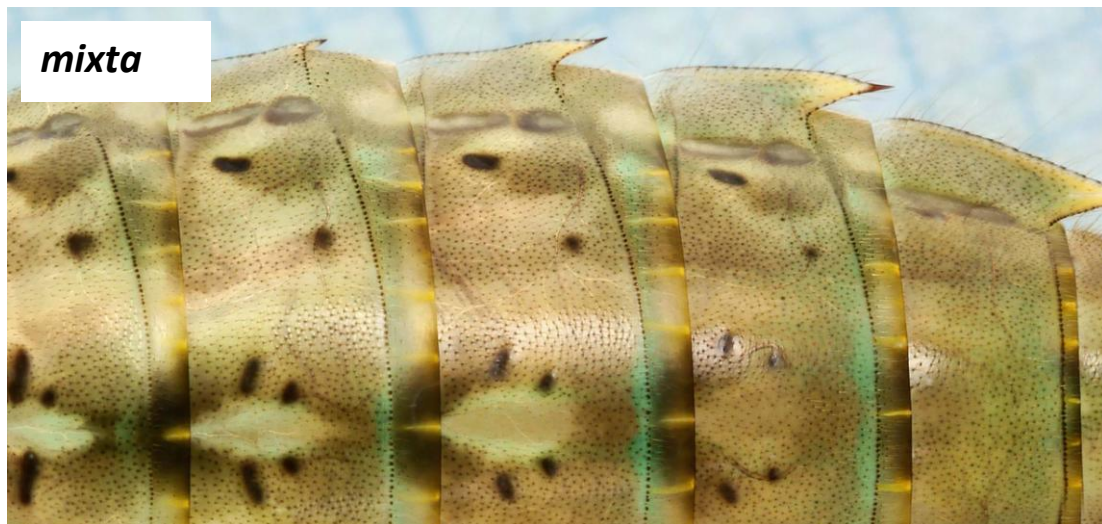

***Brachytron pratense*:** Mycket avvikande från andra mosaiksländor. Spelar död när man får upp den (bild t. h.), och den har trekantig bakkropp med en liten trubbig ryggtagg på 9 abdominalsegmentet. Smålarver med nackutskott. Övervintrar inte som ägg.

Epidermalt pigment

Olika arter kan ha olika mängd och utseende på detta pigment som uppenbarligen ligger i själva hudcellerna. Pigmentet finns alltså inte kvar i exuvier, och syns inte som det ska i larver som är så dåligt konserverade att kroppsinnehållet är upplöst eller om hudcellerna lossnat. Det har ofta ett karakteristiskt oregelbundet spräckligt utseende, som t. ex. hos *A. grandis*, *cyanea* och *junceae*. Hos t. ex. *mixta* och *viridis* saknas det eller är mer finfördelat.

Några larver i mycket tidiga stadier. Alla arter är inte med, och vissa går ej att separera. Så små *A. isosceles* har jag aldrig sett, men nykläckta larver torde inte dyka upp förrän på sensommaren då äggen inte övervintrar (liksom *Anax* och *Brachytron*), medan övriga kläcks på sensvåren. *A. subarctica* liknar i början *juncea* (en bild t. v. kan eventuellt vara denna art!), och nykläckt *viridis* liknar *grandis*. *A. serrata* ansluter till de två senare, men vad jag minns är de mindre extrema. *A. caerulea* är unik genom att vara jämnt gråbrun även som nykläckt. **OBS! Skalan är inte konsekvent.**

